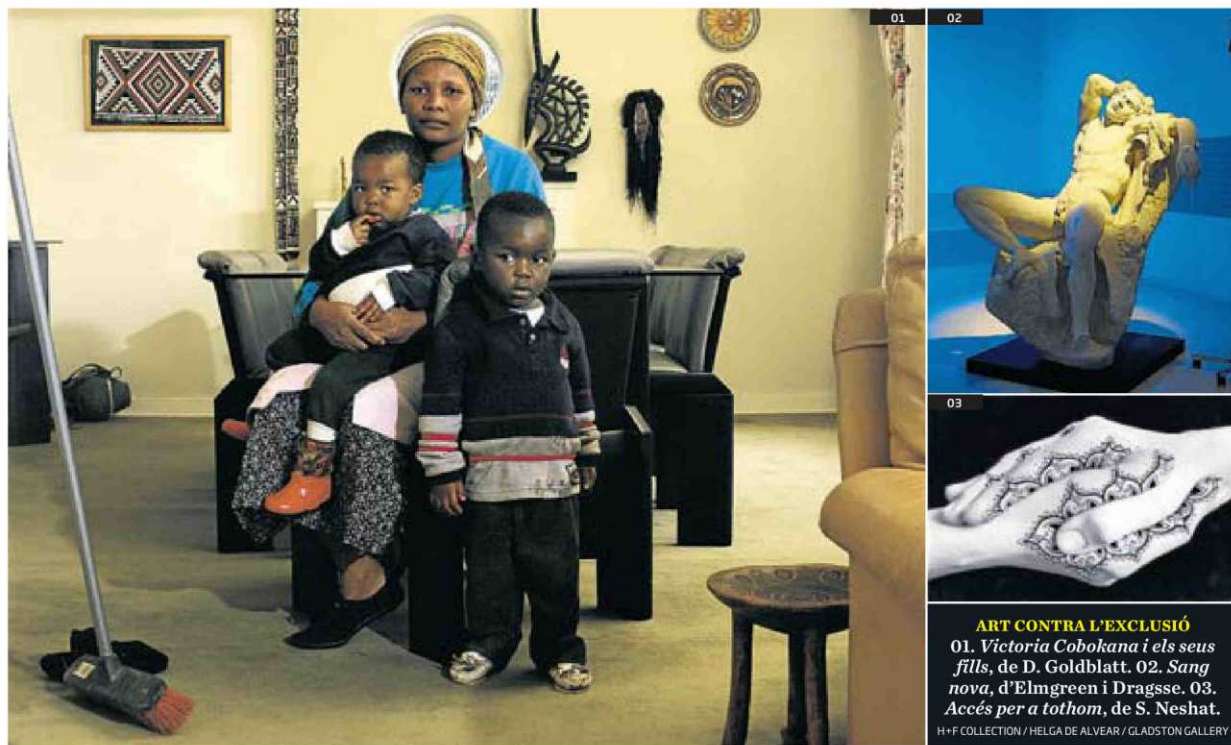

ART

ART CONTRA L'EXCLUSIÓ
01. *Victoria Cobokana i els seus fills*, de D. Goldblatt. 02. *Sang nova*, d'Elmgreen i Dragset. 03. *Accés per a tothom*, de S. Neshat.
H+F COLLECTION / HELGA DE ALVEAR / GLADSTON GALLERY

Dol i ràbia a la Fundació Joan Miró

L'exposició 'You are not alone' crida contra l'estigmatització dels portadors del VIH

Catorze artistes contemporanis d'arreu del món, reunits en l'exposició *You are not alone*, de la Fundació Miró, combaten a través de l'art el rebuig que encara pateixen els portadors del virus de la sida.

ANTONI RIBAS TUR

BARCELONA. El retrat de la mestressa de casa sud-africana *Victoria Cobokana i els seus fills*, de David Goldblatt, tots tres víctimes de la sida. Els vídeos de l'andalús Pepe Espaliú, també mort per la malaltia. Les flors escapçades d'Otto Berchem. Fins i tot la reproducció de la flama de la torxa de l'Estàtua de la Llibertat, del japonès Dan Voh. Totes les peces recorden els pètals caiguts d'una flor marcada. Les obres que es poden veure a partir d'avui a la Fundació Joan Miró en l'exposició *You are not alone* (No estàs sol) semblen una expressió de dol per les víctimes del virus d'immunodeficiència adquirida (VIH), el causant de la sida. Però el tema central de la mostra no és la malaltia, sinó un altre tipus de mort: l'estigmatització social que pateixen els afectats, malgrat que al primer món els avenços mèdics han augmentat la seva esperança i qualitat de vida.

Les peces dels catorze artistes que formen *You are not alone*, que obre les portes coincidint amb el trentè aniversari del primer diagnòstic de la síndrome, han estat produïdes per la fundació ArtAids, i alguns han estat creades per a aquesta exposició. El seu president,

el periodista i escriptor holandès Hans Nefkens és, a més, un col·leccionista d'art ben particular: conviда destacats artistes a crear obres relacionades amb la sida per augmentar la consciència social sobre la síndrome i per reclamar que no s'exclouguin les persones que la pateixen. "No hi ha cap pínola que elimini l'estigmatització, que obri la ment de les persones, que ens faci mirar més enllà; això només ho pot fer l'art", afirma. El 2009 ja va mostrar algunes de les obres de la seva col·lecció en set espais de Barcelona amb el títol *Mirant des de fora* i actualment en té en diversos museus d'arreu d'Europa. No pensa en la

Tres dècades d'art i activisme

Primer els polítics i ara la indústria farmacèutica són el blanc dels artistes que des dels anys vuitanta han abordat la sida a les seves obres. Als Estats Units, als anys vuitanta, col·lectius com *Gran Material* i *Radical Fury* van engegar punyents campanyes de conscienciació de la pandèmia mentre l'administració de Ronald Reagan feia els ulls grossos davant la gravetat de la situació. Ara com ara, l'accés igualitari als medicaments antiretrovirals, sense els quals la sida causa estralls als països del Tercer Món, és un altre focus calent al qual artistes com Michael Elmgreen i Ingar Dragset donen veu.

creació d'una seu estable. L'intercanvi d'idees que es promou en treballar amb diferents institucions l'enriqueix molt més que tenir un espai propi.

Un antídoto contra la solitud

Segons Hilde Teerlinck, comissària de l'exposició i directora del FRAC Nord-Pas de Calais, els artistes que no treballen habitualment les temàtiques associades amb la sida són els que en poden donar una visió més oberta. En compartir-la amb l'espectador es crea una cadena que té com a objectiu combatre la solitud dels afectats a què fa referència el títol de l'exposició.

Les diferents nacionalitats dels artistes acaben formant un mapa global de les circumstàncies que envolten la sida en cada país. Sud-àfrica, representada per les fotografies de Goldblatt, ostenta la xifra mundial més alta de casos. L'obra *Thai village*, del tailandès Sutee Kunavichayanont, evoca els "pobles fantasmes" del nord del país, devastats per la sida. A la pel·lícula *Restricted sensation* (Sensació prohibida), el lituà Deimantas Narkevicius aborda l'homofòbia als països de l'antic bloc soviètic. Lorena Zilleruelo, de Xile, reflexiona a ritme de tango sobre el contagi en una parella heterosexual a la pel·lícula *Pasos*. I la marroquina Latifa Echakhch critica la utilització governamental de la sida a partir de l'escàndol de la sang contaminada que es va subministrar conscientment a prop de 2.000 pacients hemofílics a França el 1981

amb un mur de maons destruït. El danès Michael Elmgreen i el noruec Ingar Dragset són els responsables d'una de les obres més punyents de la mostra, un neó on es pot llegir la frase "La sida és un bon negoci per a alguns", que fa referència a la indústria farmacèutica.

L'anglès Matthew Darbyshire ha creat un punt d'informació *sui generis* que apunta als mitjans de comunicació. Ha fet uns cartells que barregen els eslògans dels cartells contra la sida dels anys vuitanta amb imatges d'anuncis de paper higiènic (el del gosset) per desmuntar els discursos que s'han creat a l'entorn de la sida des d'aleshores. —

Les flors caigudes s'acumulen en l'obra d'Otto Berchem. H+F COLLECTION